

Vakkasuomalaisten sotakuvia

TEKSTI, KUVANKÄSITTELY JA ULKOASU

KANSI

KUSTANTAJA

PAINOPIIKKA

PAPERI

TAKAKANNEN KUVA

© MATTI JALAVA & VAKKAMEDIA OY 2014

MATTI JALAVA

SARI JALAVA

VAKKAMEDIA OY

SAARIJÄRVEN OFFSET OY

G-PRINT 130 G/M²

PAATENEEN KAUPPALA 1943.

ISBN 978-952-93-4838-1

WWW.VAKKAMEDIA.FI

MATTI JALAVA

VAKKASUOMALAISTEN SOTAKUVIA

VAKKAMEDIA OY

LUKIJALLE

VUOSINA 2012 JA 2013 VAKKASUOMALAISTA SOTAVETERAANITIETOA TALTEEN RY JULKAISI VIISI VETERAANIMATRIKKELIA. VETERAANIEN KASVOKUVIEN OHELLA KERÄTTIIN MATRIKKELEITA VARTEN HUOMATTAVA MÄÄRÄ MUITA SOTAAN LIITTYVIÄ VALOKUVIA. OSA KUVISTA JULKAISTIIN MATRIKKELEISSA. V. 2014 ALUSSA LAKKAUTETTU JULKAISIJAYHDISTYS SOPI MATRIKKELEITTEN TOIMITTAJAN MATTI JALAVAN KANSSA, ETTÄ KERÄTYSTÄ KUVA-AINEISTOSTA TEHDÄÄN LISÄKSI VALOKUVAKIRJA.

KOKO KERÄTYN JA DIGITOIDUN KUVA-AINEISTON YHDISTYS PÄÄTTI LUOVUTTAUUDENKAUPUNGIN MUSEOLLE. TÄHÄN KIRJAAN ON MUSEON LUVALLA KERÄTTY SIITÄ AINEISTOSTA VALIKOIMA VAKKASUOMALAISTEN SOTAVETERAANIEN VALOKUVIA.

KUVIEN JOUKOSSA VOI OLLA VETERAANIEN ITSE OTTAMIEN VALOKUVIEN LISÄKSI MYÖS ESIM. OSTAMALLA HANKITTUJA TOISTEN OTTAMIA VALOKUVIA. SAMOJA KUVIA ON OLLUT MONELLA.

SUURIN OSA ALBUMEISTA JA VALOKUVISTA OLI ILMAN MINKÄÄNLAISTA TEKSTIÄ. KIRJAAN ON PYRITTY VALITSEMAAN KUVIA, JOISTA TIEDETÄÄN KUVANOTTO-PAIKKA TAI -AIKA. MAHDOLLINEN ALKUPERÄINEN TEKSTI ON MERKITYY LAINAUSMERKKEIHIN. KIRJASSA EI OLE MAINITTU, KENEN VETERAANIN KUVISTA ALUNPERIN ON KYSYMYS; KUVAT OVAT NYT MUSEON KUVIA.

VAKKASUOMALAISTA SOTAVETERAANITIETOA TALTEEN RY JA UUDENKAUPUNGIN SUOMALAISEN SEURAN SÄÄTIÖ OVAT TALOUDELLISESTI TUKENEET TÄTÄ KIRJAHANKETTA, JOSTA PARHAAT KIITOKSET.

SA-KUVIEN VAPAUTUMINEN LISÄNNYT SOTAKUVAKIINNOSTUSTA

Puolustusvoimien Kuvakeskuksen SA-kuvien vapautuminen v. 2013 kaikkien kansalaisten käyttöön on lisännyt kiinnostusta sotakuviin. Sen jälkeen on julkaistu mm. kirja *Suomi taisteli – kuvat kertovat*. V. 2014 ilmestyi kirja *Tuntemattomien sotilaiden albumi*, johon on kerätty tavallisten sotilaiden albumeista löytyneitä kuvia.

Tähän kirjaan on koottu vakkasuomalaisten albumeista ja irtokuvista kuvia lähinnä aikajärjestykseen.

Sotatoimialueella valokuvaaminen oli virallisesti kielletty ilman lupaa, mutta valvonta oli vaikeata. Kuitenkin kirjesensuuri poimi kotirintamalle lähetetyistä kirjeistä kuvavedoksia. Tiedotuskomppanioitten TK-kuvaaajat saivat kuvata, eikä heidän kuviensa siirtyminen tavallisten sotilaiden albumeihin ollut harvinaista. Kuvaamiseen voi myös saada luvan jopa myyntikuvien kuvaamiseen, jolloin kuvat tarkastettiin etukäteen.

Suuri osa veteraanien valokuvista on erilaisia ryhmäkuvia, ”toverikuvia”. Ryhmäkuvat olivat ryhmähengen ja rintamatoiveruuden ilmentymä.

Taistelukuvia on hyvin vähän, sillä kuvaaminen olisi ollut hengenvaarallistakin. Lavastettuja kalusto- ja taistelupo-seerauksia on paljon. Kuvilla ilmaistiin sotilaan pätevyyttä ja jäljennettiin jo tapahtuneita kamppailuja.

Taistelun jälkiä on kyllä kuvattu paljon. ”David-Goljat”

-kiertoilmaisua osoitettiin mm. vihollisen tuhotun panssarivaunun vieressä.

Eläimiä, erityisesti hevosia kuvattiin paljon. Hevosien kaatumien oli järkyttävää siinä kuin ihmisenkin menehtyminen.

Kaatuneita asetovereita ei kuvattu, mutta kaatuneita vihollisia kylläkin. Haavoittuneita suomalaissotilaitakaan ei juurikaan kuvattu. Sotasairaaloista sen sijaan on aika paljon kuvia.

Kotirintaman sankarihautajaisista on lukuisia kuvia.

Sotavangit olivat suosittu kuvauskohde. Naissotilas oli suomalaisille vieras. Tämä korostuu erityisesti sotavankikuivissa.

Turistikuvien luonteisia kuvia albumeissa on paljon. Erityisesti Itä-Karjalan maiseimia ja paikallisia asukkaita on kuvattu. Tuhottuja tai muuhun käyttöön otettuja kirkkoja on kuvattu. Myös kommunistiseen hallintoon kuuluvia kohteita on kuvissa.

Erityisesti asemasotavaiheesta on paljon erilaisiin harastuksiin liittyviä kuvia. Sen vaiheen korsut ja muut asu-mukset on myös kuvattu moneen kertaan niin ulkoa kuin sisältäkin.

Vetäytymisvaiheestakin on jonkin verran kuvia, mutta huomattavasti vähemmän kuin esim. jatkosodan etemisvaiheesta. (Kleemola ym.)